

zemském státě, s nímž Československá republika nemá dosud smlouvy o vzájemnosti.

(Rozh. ze dne 16. září 1925, R I 757/25.)

Soud první stolice povolil ku zajištění peněžité pohledávky tuzemské banky prozatimní opatření proti bulharské firmě. Rekursní soud zamítl návrh na povolení prozatimního opatření. Důvody: Na rozdíl od předpisu odstavce prvního §u 381 ex. ř., dle něhož stačí k povolení prozatimního opatření objektivní ohrožení, a může zejména ku vynucení jiných nároků, než peněžitých povoleno býti prozatimní opatření, kdyby musel rozsudek vykonán býti v cizině, vyžaduje § 379 ex. ř., aby tu bylo ohrožení subjektivní, totiž ohrožení nároku navrhovatelova určitou činností, pokud se týče určitým jednáním odpůrce, jež by pravděpodobně mohla dobytí pohledávky navrhovatelovy podstatně ztížit nebo zmařit, pokud se týče, by činnost ta, pokud se týče jednání to bylo způsobilé zhoršiti (zmenšiti) majetkový stav dlužníkův vzhledem na poměr jeho k navrhovateli; při tom nečiní § 379 ex. ř. rozdílu, zda jde o tuzemce, či cizozemce. Že žalovaná strana podobnou činnost nebo jednání předsevzala, žalující strana v návrhu neuvádí. Okolnosti, že žalovaná má sídlo v cizině — v Bulharsku, — že tam jsou politické poměry neurovnané, podání žaloby v Bulharsku jimi znemožněno, rozsudek musel by býti vykonán v cizině a vykonatelnost jeho v Bulharsku není zaručena, jsou pro povolení prozatimního opatření dle §u 379 ex. ř. nerozhodny, jak jasně plyne z porovnání podmínek prozatimního opatření dle §u 379 a 381 ex. ř.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Pro posouzení věci po stránce právní rozhodna jest skutečnost, že dlužníkem jest firma, mající své sídlo v Bulharsku, s kterýmž státem nemá Čsl. republika ještě ani smlouvy o vzájemnosti. Nejvyšší soud vložil již v rozhodnutí svém čís. 4092 sb. n. s. své hledisko v případě, že odpůrce jest cizincem. S tohoto hlediska posuzuje i tento případ. Bylo proto vyhověti dovolacímu rekursu a obnoviti usnesení soudu první stolice, nevyhovující odporu a ponechávající v platnosti povolené prozatimné opatření.

Čís. 5277.

Ke schůzi obecního výboru v Čechách jest pozvati všechny jeho členy, kteří se mohou dostaviti, nikoliv však i ty, kdož jsou trvale nepřítomni (konají válečnou službu).

Nezachování třídní lhůty mezi obesláním členů výboru a schůzí výboru není samo o sobě důvodem neplatnosti usnesení. Rovněž není důvodem neplatnosti, že na obsílce jako pořad jednání byl uveden úpis válečné půjčky a nikoliv ujednání zápůjčky za účelem úpisu, o což vlastně šlo.

Okolnost, že nebyli před usnesením obecního výboru zvoleni náhradníci za členy trvale nepřítomné a že ke schůzi byli pozváni a účastnili se hlasování přebyteční náhradníci, nepůsobí sama o sobě neplatnost usnesení, nýbrž musilo by býti prokázáno, že by nebylo došlo k usnesení obecního výboru v témž smyslu, jak se skutečně stalo, kdyby byli bývali včas zvoleni náhradníci za členy trvale nepřítomné anebo kdyby přebyteční náhradníci se nebyli účastnili jednání a hlasování.

(Rozh. ze dne 16. září 1925, Rv I 914/25.)

Žalobě banky proti obci o zaplacení zápůjčky poskytnuté obci za účelem úpisu válečné půjčky bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Neoprávněny jsou výtky proti platnosti usnesení zastupitelstva (tehdy výboru) žalované obce ze dne 12. května 1916. V tomto směru trvá dovolací soud na svém rozhodnutí čís. pres. 865/24 (čís. sb. 4321), na něž poukazuje ostatně i dovolatelka. Nižší soudy zkoumaly správně platnost onoho usnesení, již žalovaná obec popřela, neshledaly však důvody neplatnosti uvedené žalovanou stranou tak závažnými, by uznaly usnesení ono neplatným. Šlo předně o zjištění, zda zachovány byly donucovací předpisy obec. zřízení, po případě zda nezachování jiných předpisů přivodilo neplatnost onoho usnesení. I v tomto směru byla věc posouzena správně po právní stránce. Co do řešení této otázky, jest úplně souhlasiti s nižšími soudy, že předpis §u 42 obecn. zřiz. nelze vyložit tak formalisticky, by bylo nutno pozvati k sezení členy, o nichž jest jisto, že meškají ve válečné službě mimo obec, tak že se nemohou dostaviti k sezení naprosto, bezvýhradně. Zákonodárci šlo o to, by pozváni byli všichni členové, kteří se mohou dostaviti, by z nich nebyl nikdo vynechán, ať v čase obsílky dít ve svém bytě, čili nic. Ale vždy musí býti počítáno s možností, že se může dostaviti, i když obsílka bude sdělena členům jeho domácnosti. Kde je však zjištěna naprostá nemožnost účasti při sezení, jak tomu bylo ve válce u osob, jež nastoupily vojenskou službu mimo své bydliště a nebyly ještě propuštěny domů, nemůže nepozvání jich míti právní účín předpokládaný za jiných okolností. Dovolatelka přichází ostatně do rozporu sama s sebou, neboť v dalších vývodech rozeznává nepřítomnost trvalou a dočasnou. V tomto případě šlo nesporně o nepřítomnost trvalou, což postačí k správnému posouzení věci. Nezáleží proto na tom, že ke schůzi nebyli pozváni tři členové výboru, meškající mimo obec ve válce, jak bylo zjištěno doznáním žalované samotné. Ani další výtky nejsou oprávněny. Že nezachování třídní lhůty mezi obesláním a sezením nepůsobí neplatnost usnesení, uznal nejvyšší soud již opětně v podobných případech. Totéž platí o skutečnosti, že jako bod jednání byl na obsílce uveden úpis válečné půjčky a nikoli sjednání zažalované zápůjčky. Na rozpor ten bylo sice poukázáno v rozhodnutí Rv II 464/23, citovaném dovolatelkou, ne však jako na důvod neplatnosti, nýbrž jako na skutečnost, jež mimo

jiné vadila tomu, by mohl býti pokládán za napravený nedostatek záležející v tom, že členové nebyli řádně pozváni. Sama pro sebe však skutečnost tato nemůže přivoditi neplatnost usnesení již proto, že bylo jistě známo všem členům výboru, že úpis válečné půjčky nemůže se státi bez současného sjednání zápůjčky. Skutečností, že nebyli před usnesením zvoleni náhradníci za členy trvale nepřítomné, a že k schůzi byli pozváni a účastnili se hlasování přebyteční náhradníci, nepůsobí podle zákonného předpisu neplatnost usnesení. Zákon sám nestihá tyto skutečnosti tak dalece, by prohlásil usnesení neplatným, jakmile nastaly. Bylo by proto třeba dalších okolností, t. j. žalovaná strana musila by prokázati, že by nebylo došlo k usnesení v témže smyslu, kdyby bylo došlo v čas k náhradní volbě za členy trvale nepřítomné, anebo kdyby přebytečných pět náhradníků nebylo se účastnilo jednání a usnášení se. To platí ostatně i o okolnostech shora namítaných. Že došlo skutečně k usnesení o sjednání zápůjčky se žalobkyní, t. j. její právní předchůdkyní, bylo zjištěno nižšími soudy bezvadně již na základě protokolu o jednání.

Čís. 5278.

Fakturní doložky mimo případ §u 88, odstavec druhý, j. n. nelze pokládati sice obecně za závazné již proto, že druhá strana nečinila proti nim námitek, lze však je po případě pokládati za závazné vzhledem ku zvláštním okolnostem případu. Byla-li na faktuře razítkem vyznačena doložka o odškodném za používání obalu zboží, jest vzhledem k okolnostem případu spatřovati v kupitelově mlčení souhlas s doložkou. Odškodné jest tu smluvní pokutou.

I dle obchodního práva lze smluvní pokutu zmírniti.

Při zmírnění smluvní pokuty nelze nechat nepovšimnutým, že jde o prodlení i na druhé straně a že odklad trval tak drahnou dobu, že smluvní pokuta pozbyla vlastně povahy trestu a jest v pravdě již jen odškodněním.

(Rozh. ze dne 16. září 1925, Rv I 1070 25.)

Žalující firma domáhala se na žalované firmě zaplacení 1506 Kč jakožto půjčovního z jednoho sudu za dobu od 27. října 1919 do 12. prosince 1923, opírajíc se o doložku ve faktuře, že ze sudů, které nebudou do jednoho měsíce vráceny, jest platiti denně 1 Kč. P r o c e s n í s o u d první stolice považoval úplatu za smluvní pokutu a přisoudil ji vzhledem k §u 1489 obč. zák. pouze za poslední tři léta před podáním žaloby (7. května 1924). O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalobkyně, k odvolání žalované přisoudil žalobkyni pouze 50 h denně. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobkyně.

D ů v o d y:

S odvolacím soudem nelze souhlasiti v tom, že doložka o odškodném 1 Kč za den, vytištěná razítkem na faktuře, žalovanou firmu nezava-